

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

12. An Episcopi vigore dicti decreti Concilij possint absolvere extra
Confeßionem sacramentalem, & dispensare in irregularitatibus omnibus, &
suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, excepta ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](#)

Quoad Absol.& dispens.&c. Resol.XII. 303

non solum pro fato interno, sed etiam pro externo
poterit, quia ut dictum est, Concil. Trid. absolutio
& ab aliis predictis limitationibus facultatem in his
casibus Episcopis concessit; & hanc sententiam ex
parte, neque posse Episcopum dispensare super irre-
gularitate & suspensione extra diocesim, tenet etiam
Barbola de potest. Episc. part. 1. allegat. 39. num. 7.
Figueras praez. 2. lib. 8. c. 8. n. 35. & Suarez in 3. parti-
bus, dicit. 4. 1. secl. 1. n. 10. & 12. in fine & ita in fa-
cti contingenti cum viris doctissimis his diebus,
confidit curdam Antititum potuisse dispensare super
quodam irregulatatem sui subditi, licet ipse Antititus
est in aliena diocesim, & subditus est etiam abfensus
qua dispensatio dari potest absenti, & ut dictum est,
illi restituto in fato conscientie & in diocesim sua in-
telligenda est de illa posteriore parte in qua
Concilium concedit Episcopis facultatem absolu-
ti a casibus referuntur.

RESOL. XII.

Ad Episcopi vigore dicti Decreti Concilii possunt ab-
soluta extra confessionem sacramentalem, &
dispensare in irregularitatibus omnibus, & suspen-
sionibus excepto occulto prouenientibus, excepta ea
irregularitate, que eritur ex homicidio voluntario.
Et an Episcopus possit vii dispensare facultate, ut si
tam ipse, quam subditis sint extra Diocesim?
Ex a dicta dispensatio valeat pro fato exteriori. Ex
p. 7. c. 10. Ref. 10.

Sup. hoc in
casis late-
ra & la-
civis fe-
deris & con-
camor.
N. Egualiam sententiam tenet Barbola de Po-
nif. Episc. part. 2. alleg. 39. n. 8. Cum Epis-
copus in irregularitatibus omnibus, & suspen-
sionibus ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea
irregularitate, que eritur ex homicidio voluntario, valcat dispen-
sare cum subditibus, hac potestate uti poterit intra,
vel extra diocesim, iuxta principiū dispensationum,
ut vero in abolitione a quibuscumque casibus oc-
cultis, etiam sedi Apostolicae referuntur, de quibus
agit secunda pars cap. 6. cum habeat esse sacramen-
talis, ut ibi ostendit in illis verbis, in fato con-
scientie, ut gratis absolue, imposta penitentia salutari, &
non possit fieri per nuntium, vel per litteras, requiri-
tum quod fatibat Episcopo praesente penitente intra
diocesim committantibus.

1. Et quod verbi illa, in fato conscientie, sint in-
tellegenda, id est, in fato Sacramenti Penitentiae, &
in Confessione Sacramentali, refert plures sacra Car-
dinalium Congregationem censuiles Nicol. Garcia de
benef. par. 11. c. 10. n. 139. refolvi Aloys. Ricci; in pra-
fato Eccles. ref. 445. n. 8. Et accepi a quodam docto-
vito, ita tenere proxim S. Penitentiae. Hucusque
Barbola, cui adde Garciam de Beneficiis par. 11. cap.
10. num. 139.

2. Sed affirmantur sententiam alibi docui, &
nunc doceo cum Nauarro lib. 5. cons. 11. n. 2. de priu-
lano, & Sanchez in summa tom. 1. lib. 2. c. 11. num. 13. Suarez
de st. 4. 1. secl. 2. n. 11. & de Religione, tom. 2.
parte 1. pref. 1. p. 16. n. 4. Floron de cas. reser. part. 1. c. 4. §. 7.
7. n. 17. Pharaonio in prompt. tr. 1. secl. 18. cas. 3. 1. Ga-
lilio in man. Episcop. verb. absolutor. n. 9. Lazzatio
in le monitori. 8. 4. 9. 15. n. 9. Claudio Solerti de po-
t. Confess. c. 30. §. 1. num. 6. & alii. Et ratio est, quia
particula illa apposita in Concilio, in fato con-
scientiae, non requirit quod haec absoluere impendatur in
Sacramentali Confessione, sed solum importat, ut ab-
solutor ista non valeat pro fato exterioro, forum enim
que, ad hoc pertinet, & ut interiorus alius est Sacramentalis, aliud vero con-
scientiae. Unde non gravabor hic apponere verba Agidij
Trullanch. in decalogum 10. 1. lib. 1. c. 3. dub. 4. n. 7. vbi
Tum. III.

sic ait. Potest Episcopus, hanc sententiam sequitur in
absentia absoluere subditum ab hac excommunicati-
one, aut alia referuata, qua sublata, potest quini
confessarius absoluere a peccato. Ratio est, quia ab
solutione excommunicationis potest in absentia impé-
di, ut communis DD. assertit: de quo vide quia dicti
missus in nostra Bulla loco citato dub. 18. p. 12. 317. a
S. cius prima not.

Sup. hoc in
tom. 1. n. 8.
lege doctri-
nae Ref. 18. &
S. cius prima
not.

Figueras praez. 2. lib. 8. c. 8. n. 35. & Suarez in 3. parti-
bus, dicit. 4. 1. secl. 1. n. 10. & 12. in fine & ita in fa-
cti contingenti cum viris doctissimis his diebus,
confidit curdam Antititum potuisse dispensare super
quodam irregulatatem sui subditi, licet ipse Antititus
est in aliena diocesim, & subditus est etiam abfensus
qua dispensatio dari potest absenti, & ut dictum est,
illi restituto in fato conscientie, sicut restringit
tur facultas absoluendi a referuntur, ut bene etiam
aduerterit Suarez d. secl. 2. n. 10. & 12. illa vero parti-
cula, quo scilicet subditos in diocesim sua, intelli-
genda est, id est erga subditos suos Diocesis tantum,
quocumque modo illi subditi sint, vel quia sunt ordi-
narii subditi, viro qui ibi domiciliū habent, vel
quia subduntur quoad solum Penitentiae forum, co-
dici in sua Diocesia inueniantur tanquam aduenae,
& peregrini, ut bene Sanchez sup. n. 17. vnde n. 18.
infacti possit Episcopum praedicta facultate uti, ut si
tam ipse, quam subditi sint extra Diocesim. Et hoc
omnia auctor Tullanch. loco citato, cui adde Sancti
relium tract. de Haretis, c. 5. dub. 1. n. 21. qui nota Sa-
cram Congregationem primam sententiam tenuisse,
quod si verum esset, non obstantibus supradictis non
esset ab illa recessendum; Purpuratorum responsa, vt
est, reuerteri oportet.

4. Ex omnibus supradictis appetit acriter repre-
hendendum esse Ricciulum de iur. person. lib. 5. c. 16.
n. 2. vbi docet particularum, in fato conscientiae, valere
etiam quodam priorem partem Decreti Concilii Tri-
dentini, hoc enim fallum est, id est, ut supra docui fa-
cilitatem dispensandi in irregularitate, & suspensione
contraria ob delictum occultum possit Episcopum ex-
ercere extra Penitentiae Sacramentum erga suos sub-
ditos puto omnino certum, & tenere communiter
Doctores infra citandis; quia illa particula in fato con-
scientiae, non est apposita in priori parte dicti Decreti
Tridentini, vbi conceditur facultas dispensandi; pro-
inde poterunt Episcopi dispensare non solum extra
Sacramentum Penitentiae, sed etiam quodam vtrumque
forum, ita ut dispensatio proficit etiam pro fato exter-
iori, quia dicta facultas dispensandi cōcessa est absque
limitatione, ut præter Tullanch. obseruat etiam Bol-
lius de Iubileto secl. 1. cas. 10. §. 7. num. 1. & alii.

Sup. hoc in
solutionibus
que hic sunt
9. 10. & 11. vel
hanc parti-
culam supra,
intellige in
principio
§. 1. huius
Ref. & §§.
potius in
anior. secunda
da huius
Ref.

RESOL. XIII.

Quinam includantur nomine subditorum in dicto De-
creto Concilii?

Et inter alia da etiā Legatum habentem facultatem
dispensandi ab irregularitatibus in Provincia sibi
subiecta non posse dispensare cum Scholaribus, &
alienigenis intra illam ad tempus degentibus, sed
cum perpetuo mansari.

Et an Episcopus possit uti praedicta facultate Concilii
quodam dispensandum cum forensibus seu non haben-
tibus firmum donacionis, videlicet cum Scholaribus,
Mercatoribus, Medicis, Praetoribus, &c. in
voce irregularitatibus, & suspensionibus Papalibus
Ex p. 7. tr. 2. Ref. 11.

§. 1. N omine subditorum in hoc Decreto intelligi-
guntur primò vagabundi, quia cum nullib[us] na & per-
habent domiciliū subdatur Episcopo in cuius Dice-
sonis contenc[er]tis in hac
cesi reperiuntur: vt latè Suarez 4. tom. in 3. part. disp. Ref. signan-
to secl. 2. n. 3. & Sanchez liv. 3. de Matriam. disp. 25. ter pro ablo-

CC 2 num.